

відповідної аутсорсингової компанії необхідно забезпечити дотримання законодавства про недержавне пенсійне забезпечення, зокрема щодо диверсифікації пенсійних активів. проте ефективність аутсорингу полягає у тому, що ці компанії представлені висококваліфікованими спеціалістами у сфері управління активами НПФ, ведення бухгалтерського обліку, здачу звітності до ДКЦПФР . така співпраця значною мірою зменшить витрати пенсійних фондів, адже середні витрати на оплату послуг КУА становлять 4,3% середньоарифметичного значення чистої вартості активів НПФ[2], у той час, як вартість послуги аутсорсингу залежать від складності інвестиційної політики і декларації НПФ.

Про переваги аутсорсингу в адмініструванні пенсій з метою зменшення витрат засвідчує і компанія з фінансового консалтингу «Мерсер»[3]. Саме передача в аутсорсинг непрофільної роботи забезпечить НПФ економію часу на коштів. Отже, використання новітніх бізнес-технологій забезпечить розвиток НПФ шляхом мінімізації економії коштів на оплату послуг КУА та адміністратора і покращання якості цих послуг.

1. МакДональд У. Вдосконалення корпоративного управління в недержавних пенсійних фондах: захист пенсійних заощаджень [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://finrep.kiev.ua/download/improving_corp_gov_npf_sep2013_otcdonald_ua.pdf 2. Управління активами НПФ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrfunds.com.ua/ua/non-governmental-pension-provision/system/asset-managment-npf>. 3. Міжнародний пенсійний вісник [Електронний ресурс] – січень 2010 – Режим доступу: http://pension.kiev.ua/files/newsletter_issue13_jan2010_ua.pdf

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Добош Н.М.

Національний університет “Львівська політехніка”

Діюча в Україні система оподаткування доходів фізичних осіб не позбавлена недоліків. Серед науковців ведуться дискусії щодо багатьох аспектів організації даного виду оподаткування.

Пропорційне оподаткування – не оптимальний шлях, воно створює нерівномірне податкове навантаження, порушує принцип

нейтральності в оподаткуванні, а короткий екскурс в історію підтверджує – прибуткове оподаткування завжди було прогресивним [1, с. 23].

На думку інших науковців, єдина ставка забезпечує рівні стимули для отримання доходів, як для бідних, так і для багатих верств населення, тому сприяє активізації економічної діяльності у країні. А при прогресивному оподаткуванні порушується рівномірність навантаження та принцип нейтральності податку, з'являються перешкоди для отримання більшого доходу.

Досвід використання прогресивної системи оподаткування показав свою недієздатність в умовах українських реалій – надмірний податковий тиск загнав більшість платників податків у тінь. Фізичні особи з великими доходами знаходили можливість їх приховати, а працедавці вдавалися до практики виплати заробітної плати своїм працівникам «у конвертах» офіційно показуючи лише мінімальну зарплату. Таку ситуацію чітко показує статистика – збільшення надходжень податку з 3,4% ВВП у 2010 році до 5,1% ВВП у 2013 році відбувалося переважно за рахунок оподаткування заробітної плати найманих працівників.

Податковий кодекс України в контексті оподаткування фізичних осіб містить такі неточності.

По-перше, визначення фізичної особи – резидента. Основними критеріями належності до такої особи згідно із кодексом є місце постійного проживання в Україні, а у разі, коли особа має місце постійного проживання ще й в іноземній державі, таким критерієм є «більш тісні особисті чи економічні зв'язки в Україні».

По-друге, нелогічною у контексті назви закону є назва статті 170 «Особливості нарахування та сплати окремих видів доходів».

По-третє, спірним із точки зору можливості чіткого виконання вимог є таке положення закону: «Якщо платник податку втрачає належний йому на правах власності застрахований об'єкт майна, то він при отриманні суми страхового відшкодування зобов'язаний витратити її на відновлення такого майна чи придбання нового майна, аналогічного втраченому, на його заміну» [2].

Виникають наступні питання: Уся сума має бути витрачена чи ні? Якщо ні, то як бути з різницею? Якщо, наприклад, у результаті форс-мажорних обставин буде втрачений унікальний витвір мистецтва, як бути у цьому випадку з «відновленням такого майна або придбанням нового, аналогічного втраченому», та ще й упродовж одного календарного року?

По-четверте, згідно із пунктом «фізична особа, яка зареєструвалася як суб'єкт підприємницької діяльності та надає послуги іншій особі у

межах цивільно-правового договору, прирівнюється до найманої особи з відповідним оподаткуванням отриманих нею доходів як заробітної плати, якщо умови такого цивільно-правового договору передбачають надання таких послуг (робіт) на постійній та регулярній основі протягом більш ніж одного місячного податкового періоду та або отримання усіх видів вигод, винагород та понесення всіх ризиків, пов'язаних з таким наданням або ненаданням, такою іншою особою – замовником послуг (робіт)». Це означає, що, коли якась особа виплачує кошти приватному підприємцю за надані їй послуги чи виконані на її користь роботи, вона повинна утримати з цих коштів 15% податку, крім того, що цей підприємець, який, наприклад, працює за спрощеною системою оподаткування, повинен сплачувати ще й єдиний податок. На нашу думку, тут чітко прослідковується класичний приклад подвійного оподаткування [3, с. 16].

Наступним недоліком існуючої системи оподаткування доходів фізичних осіб, на нашу думку, є відсутність його соціальної спрямованості окремих пунктів вітчизняного законодавства.

Відчутного удару по малозабезпеченим найманим працівникам завдають пункти Податкового кодексу, у відповідності з якими розмір податкової соціальної пільги залишився на рівні 50% (попередньо планувалося 80%) місячної мінімальної заробітної плати.

Також необхідно вирішити питання про оподаткування доходів фізичних осіб у вигляді відсотків за банківських депозитами.

З одного боку оподаткування банківських вкладів є прихованим подвійним оподаткуванням, адже фізична особа збираючи свої заощадження вже сплатила податок при їх отриманні, а її бажання забезпечити безпеку та нагромадити певний капітал буде піддаватися оподаткуванню. Крім того оподаткування відсотків за банківськими депозитами сприятиме зменшенню норми приватних заощаджень та знижуватиме довіру населення до банків.

А з іншого боку негативними наслідками звільнення відсоткових доходів від оподаткування є, по-перше, забезпечення додаткових податкових пільг заможнішого населення. По-друге, дискримінація інших джерел та форм отримання доходу, які, на відміну від відсоткових, підлягають оподаткуванню, наприклад, здійснення підприємницької діяльності, що порушує принцип справедливості оподаткування.

В Україні база податку з відсотків за депозитами сьогодні досить велика. За розрахунками доходи за банківськими вкладками, навіть за ставкою 10% річних, становили близько 8 млрд. грн. і мають тенденцію до подальшого зростання. Це свідчить про значний потенціал збільшення надходжень до бюджету України.

Окрім неоподаткування депозитів, бюджет держави недоотримає левову частку доходів внаслідок високого рівня несплати податків. Зниження податкового навантаження на доходи фізичних осіб без відповідного скорочення внесків підприємств до фондів обов'язкового соціального страхування, які нині становлять понад 37%, є слабким стимулом для виходу з тіні.

На нашу думку, основною проблемою формування ефективної системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні є ще неформована ідеологія добровільної сплати податків.

Сьогодні лише одиниці визнають обов'язок сплачувати законодавчо встановлені податки як конституційний. Говорячи про можливі заходи щодо усунення причин і умов порушення податкового законодавства з питань оподаткування доходів фізичних осіб, слід наголосити, що треба змінювати саму ідеологію сприйняття категорії податку. Необхідно, керуючись практикою розвинених країн, формувати думку в українському суспільстві, що сьогоднішня сплата податку є запорукою економічному зростанню, а отже і збільшенню доходів фізичних осіб в майбутньому.

1. Корнус, В.Г. Удосконалення прибуткового оподаткування громадян в Україні [Текст] / В.Г. Корнус//Фінанси України. – 2005. – № 10. – С. 19-26. 2. Податковий кодекс України N 2755-VI від 02.12.2010 року // Голос України від 04.12.2010 - № 229, / № 229-230/. 3. Шевчук І. В. Механізм оподаткування доходів фізичних осіб в ринкових умовах [Текст]: автореф. дис. канд. екон. наук.: 08.00.08 / Шевчук Ірина Василівна; УАН; Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки». – К., 2009. – 20с.

ДЕРЖАВНЕ ФІНАНСУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРО-2012 ТА РОЗВИТКУ АЕРОПОРТУ “ЛЬВІВ”

Баран Р. Т.

Національний університет «Львівська політехніка»

Постановка проблеми: фінансові потоки на розвиток Державного підприємства «Міжнародний аеропорт «Львів» (ДП «МА «Львів») з Державного бюджету в рамках підготовки до Євро-2012, їх значення, очікування та оцінка ефективності. Щоб пов'язати вказану проблему з науково практичними завданнями обрано конкретну тему фінансово-